

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи



Каріна НЕМАШКАЛО

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	Усі
Спеціальність	Усі
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	Усі

Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри
Менеджменту, логістики та інновацій



Олена ЯСТРЕМСЬКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри менеджменту, логістики та інновацій

Протокол № 1 від 25.08.2022 р.

Розробник(и):

Велика О.Ю., к.е.н., доц. кафедри менеджменту, логістики та інновацій

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Корпорація є особливою формою організації підприємницької діяльності в основі якої є поєднання капіталів в акціонерній формі. Формування ринкових механізмів управління економікою, процеси приватизації привели до появи у нашій країні великої кількості акціонерних товариств. При цьому відчувається нестача кваліфікованих кадрів, здатних керувати як самим акціонерним товариством, так і поведінкою його акціонерів та зацікавлених сторін. Вивчення основ та особливостей корпоративного управління дозволяє розуміти задачі усіх учасників цих відносин і будувати ефективні моделі управління цими відносинами.

Метою навчальної дисципліни є оволодіння студентами знаннями та професійними компетенціями щодо теоретичних засад корпоративного управління, інституційними та інформаційними інструментами забезпечення функціонування системи корпоративного управління на вітчизняних підприємствах.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1 М
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
«Менеджмент організацій», «Фінансовий менеджмент», «Економіка підприємства», «Стратегічний менеджмент», «Адміністративний менеджмент»	«Управління інноваційними проектами», «Фінансові потоки в логістичних системах», тренінг, дипломна робота магістра

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність використовувати знання світової історії розвитку корпоративних відносин, розвитку корпоративного сектору в Україні та впливу на формування сучасного національного корпоративного законодавства	Визначати завдання, функції та повноваження органів управління корпоративного підприємства Використовувати іноземний досвід корпоративного управління
Здатність взаємоузгоджувати емісійну та дивідендну політики з корпоративними інтересами та реалізовувати їх в межах національного законодавства	Розробляти взаємоузгоджені емісійну та дивідендну політики Використовувати показники та структури фондового ринку при вирішенні завдань корпоративного управління
Здатність розробляти та обґрунтовувати стратегічні плани корпоративних підприємств та запропонувати шляхи їх реалізації	Застосовувати параметри системи стратегічного управління Визначати цілі, місії корпорації
Здатність оцінювати ефективність корпоративного управління та виявляти фактори її підвищення	Оцінювати ефективність корпоративного управління Максимізувати акціонерну вартість

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність корпоративного управління

Тема 1. Теоретичні основи та історія виникнення корпоративного управління. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу. Корпоративні підприємства в Україні. Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання. Принципи корпоративного управління. Моделі корпоративного управління.

Тема 2. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління. Структура органів управління корпорацією. Зовнішнє середовище корпорації. Корпоративні підприємства в Україні: порядок їх створення та відмінності. Управління державними корпоративними правами. Корпоративні конфлікти.

Змістовий модуль 2. Особливості функціонування та ефективність управління корпоративними підприємствами

Тема 3. Особливості управління корпоративними фінансами (емісійна та дивідендна політика). Завдання управління корпоративним капіталом. Емісійна політика корпоративного підприємства. Дивідендна політика корпоративного підприємства.

Тема 4. Трансформація корпорацій. Злиття та поглинання. Причини та наслідки злиття та поглинання корпорацій. Ворожі поглинання та засоби захисту від них. Види об'єднань корпорацій.

Тема 5. Стратегічне управління корпораціями. Особливості стратегічного управління корпораціями. Цілі та місія корпорацій. Моніторинг як засіб діагностики.

Тема 6. Оцінювання ефективності корпоративного управління. Механізми оцінювання корпоративного менеджменту. Підвищення ефективності управління корпораціями.

Перелік практичних занять, питань та завдань до самостійної роботи студентів наведено в таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни «Корпоративне управління» для реалізації визначених компетентностей освітньої програми та активізації освітнього процесу на лекційних та практичних заняттях передбачено застосування таких методів навчання як: демонстрація ілюстративного матеріалу (теми 1-6), міні-лекції (теми 2, 4), робота в малих групах (теми 1, 6), дискусії (теми 1, 3, 5), ділова гра (тема 4), моделювання професійних ситуацій (теми 3, 6), робота з джерелами інформації (теми 1-6).

Під час проведення лекційних та практичних занять використовуються: проблемне викладання, пояснювально-ілюстративний та дослідницький методи викладання.

Порядок оцінювання результатів навчання

ХНЕУ ім. Кузнеця використовує накопичувальну (100-бальну) систему оцінювання.

Поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять і оцінюється сумою набраних балів. Максимальна сума за поточний контроль складає 100 балів.

Порядок проведення поточного оцінювання знань здобувачів відбувається під час практичних занять та виконання завдань.

Лекції: необхідно мати повний конспект лекцій.

Практичні заняття: виконання здобувачем домашніх практичних завдань за темами 1, 3, 5 і 6 дозволить накопичити 40 балів (по 10 балів за кожне завдання), підготовка та презентація есе з особливостей корпоративного управління у різних країнах дозволить отримати 20 балів, контроль знань студентів щодо засвоєння матеріалу навчальної дисципліни проводиться під час колоквиуму у вигляді поточної контрольної роботи, яка складаються з тестових завдань за лекційним та практичним матеріалом за кожною темою – 40 балів.

Самостійна робота включає пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, написання та підготовку презентації есе, підготовку до контрольної роботи. Результати самостійної роботи перевіряються і оцінюються під час аудиторного поточного контролю – усних опитувань, доповідей і письмових робіт.

Здобувача слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами поточного контролю дорівнює або перевищує 60. Результат у балах за семестр заноситься у «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи корпоративного управління			
Тема 1. Теоретичні основи та історія виникнення корпоративного управління	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 1. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу. Корпоративні підприємства в Україні		
	Практичне заняття 1. Обговорення передумов виникнення підприємств із корпоративним устроєм		
	<i>Самостійна робота</i>		
	Пошук, підбір та огляд інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань		
	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 2. Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання. Принципи корпоративного управління. Моделі корпоративного управління		
	Практичне заняття 2. Обговорення основних етапів виникнення та розвитку корпоративних відносин, їх моделей та принципів	Перевірка ДЗ	10
	<i>Самостійна робота</i>		
Пошук, підбір та огляд інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань			
1	2	3	4
Тема 2.	<i>Аудиторна робота</i>		

Корпоративні підприємства в Україні: порядок їх створення та відмінності	Лекція 3. Корпоративні підприємства в Україні: порядок їх створення та відмінності		
	Практичне заняття 3. Розгляд особливостей об'єднань осіб та об'єднань капіталів. Визначення їх переваг та недоліків		
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань		
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування та ефективність управління корпоративними підприємствами			
Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	Аудиторна робота		
	Лекція 4. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління		
	Практичне заняття 4. Розрахунок основних показників доходності акцій	Перевірка ДЗ	10
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань		
Тема 4. Особливості управління корпоративними фінансами (емісійна та дивідендна політика)	Аудиторна робота		
	Лекція 5. Злиття та поглинання. Причини та наслідки злиття та поглинання корпорацій.		
	Практичне заняття 5. Розрахунок вартості акцій з постійним дивідендом		
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань		
	Аудиторна робота		
	Лекція 6. Ворожі поглинання та засоби захисту від них. Види об'єднань корпорацій.		
	Практичне заняття 6. Ділова гра: «Скликання позачергових зборів акціонерів»		
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань		
Тема 5. Стратегічне управління корпораціями	Аудиторна робота		
	Лекція 7. Особливості стратегічного управління корпораціями. Цілі та місія корпорацій		
	Практичне завдання 7. Розрахунок вартості акцій з постійним зростанням дивідендних виплат	Перевірка ДЗ	
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань		
Аудиторна робота			

	Лекція 8. Моніторинг як засіб діагностики.		
	Практичне завдання 8. Розрахунок вартості акцій із змінними дивідендами	Перевірка ДЗ	10
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань		
Тема 6. Оцінювання ефективності корпоративного управління	Аудиторна робота		
	Лекція 9. Механізми оцінювання корпоративного менеджменту		
	Практичне завдання 9. Розрахунок вартості акцій	Поточна контрольна робота	40
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань		
	Аудиторна робота		
	Лекція 10. Підвищення ефективності управління корпораціями		
	Практичне завдання 10. Презентація есе: «Особливості корпоративного управління у різних країнах»	Перевірка ДЗ	10
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань	Есе	20

Рекомендована література

Основна

1. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навч. посібник / З. Б. Живко, О. Р. Сватюк, М. І. Копитко; за заг. ред. З. Б. Живко. – Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 456 с.
2. Корпоративне управління : конспект лекцій / укладачі: Г. А. Мішеніна, Ю. Т. Матвєєва. – Суми : Сумський державний університет, 2018. – 212 с.
3. Корпоративне управління. Методичні рекомендації до практичних завдань та самостійної роботи для студентів усіх спеціальностей другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / укл. О. Ю. Велика; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (249 КБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 41 с.

Додаткова

4. Велика О. Ю. Основні відмінності між приватними та публічними акціонерними товариствами / О. Ю. Велика // Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця: матер. міжнар. наук.-практ. конф., 31 травня-1 червня 2018 р.: тези доп. - Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – С. 21-22.
5. Велика О. Ю. Особливості сучасного корпоративного управління в Україні [Електронний ресурс] / О. Ю. Велика // Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання. – 2018. – Вип. 22. – С. 282-286. - Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/56.pdf>

6. Козирева О.В. Конспект лекцій з дисципліни Корпоративне управління для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності). – Харків: НФаУ. – 2018. – 295 с.
7. Отенко І. П. Корпоративна культура: міжнародний та трансформаційний аспекти [Електронний ресурс] : монографія / І. П. Отенко, М. І. Чепелюк. - Електрон. текстові дан. (1,18 МБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. - 242 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

8. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Корпоративне управління. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/activities/corpmanagement>
10. Офіційний сайт Фонду державного майна України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/>
11. ПНС курсу «Корпоративне управління» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=1866>
12. Сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.smida.gov.ua/>